

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază

Sibiu, 5 Septembrie st. v.

Sentimentul național se poate suprima pe un timp oare-care, nu se poate însă stinge sau stîrpi cu una cu două pentru totdeauna.

Trebue să ne mirăm când vedem, că la noi, în țările ungurești, compatrioții maghiari nu mai cuprindă lucrul acesta și presupun despre noi Români, precum și despre alți compatrioți nemaghiari, că ne vor pute adormi sentimentul național prin impunerea limbei lor în toate chipurile, până și în familiile prin asiluri de copii.

Aceasta, ori cât de superiori s'ar fi compatrioții maghiari, că sînt, față cu alte naționalități și față cu noi Români, nu se va pute. Momentele pentru care nu se va pute, sînt mai multe și de naturi diverse. Facem mențiune însă numai de unele.

Românul nu va schimba pe Romul și pe Traian nici odată cu Árpád sau cu Zoltán, nici Italia și Roma cu Fino-Ugria dela spatele Mongoliei din fundul Asiei.

Și e foarte firesc ca așa să fie. Fiecare se entusiasmează mai curînd de ceea-ce este al seu, decât de lucruri străine, care îl lasă rece. La Român însă mai este și altceva. Românului, ori și cum, altfel trebue să-i bată inima, când aude de străbunii sei, care au fost întemeietorii Romei, ai împărăției romane și ai civilizațiunii occidentale în Europa, decât când aude de un conducător al unui popor rătăcit în lume, care, după multe necasuri a aflat un adăpost între alte popoare, dela care, ca să poată ave, în fine, și el statornicie în lumea aceasta, împrumută religione și civilizațiune.

Românii avînd astfel de isvor pentru sentimentul lor național nu este mirare, dacă sentimentul lor național este așa de intensiv încât a străbătut prin atîți secolii și prin atîtea vicisitudini. Sentimentul lor național a avut și are de unde să se ațîțe, să se aprindă și să se înflăcăreze și nu este necesitat a se împrumuta dela alții, cărora le lipsese o vatră atît de întinsă și așa de nobil construită în istoria lumii pentru focul sacru al sentimentelor naționale.

Fără de acest foc sacru însă existența popoarelor n'are înțeles. Pentru-că fără de dînsul, cum ne-am pute închipui entusiasmul pentru împlinirea datorințelor patriotice?

Împăratul Iosif II, de vecinică și pie memorie, de sigur că nu din motive șovinistice românesce a arborat flamura cu „Romana virtus rediviva” și a botezat salele *Salva, Romuli, Nepos*, etc. în fostul al doilea regiment român de margine din ținutul Năsăudului. El a priceput, că stîrînd în Români sentimentul național natural, îi inspiră și la fapte patriotice. Toate războaiele, la care au luat parte Românii, dela împăratul Iosif II, încoace, dovedesc, cum a știut numitul împărat, cu momente corăspunzătoare, stîrni patriotismul cel adevărat în Români, prin înălțarea sentimentului național. Militarii cei vestiți ai regimentului al doilea roman de margine privesc cu mîndrie justă asupra succesorilor lor prin cele mai diverse câmpuri de bătăie.

Și alături de ei și ceilalți Români câți au luat parte la lupte glorioase sub steagurile împărătesce, înfrumșate cu pajura cu două capete.

Sentimentul și tradițiunea popoarelor se poate stînge și stîrpi numai în popoarele enervate, care au ajuns în doaga morții naționale, și care nu mai sînt în stare a se entusiasma pentru nimica.

Compatrioții maghiari, se vede, că nu știu apreția sentimentul național nici efectul lui la naționalitățile nemaghiare și de aceea își dau toate silințele să-l înăbușească și stîrpească. Ei de sigur speră, că în locul lui să altoiască pe al lor prin introducerea limbii lor în toată viața publică și privată, prin ignorarea tradițiunilor celorlalte naționalități, prin falsificarea acelor tradițiuni, prin desprețuirea și batjocurirea altor naționalități, și încât aceste nu vor fi de ajuns prin terorizare.

Cu terorizarea s'a făcut începutul la Slovaci, s'a continuat la Sârbi și acum a venit rîndul la Croați și la Români.

Sînt însă reii calculatori compatrioții maghiari și reii cunoscători de legile psihologice, dacă cred, că procedura înăbușirii sentimentelor, a stîrpirii și altoirii lor este atît de ușoară. Cel ce are de gînd să iee, ca să deie în schimb ceva, în materie de sentimente, trebue să caute bine la ceea-ce are să iee și ce are să deie, dela cine are să iee și cui are să deie.

În ziua de azi și popoare mai inferioare în cultură și nu se dau așa de lesne pradă altora cu cultură mai superioară.

Francezii de sigur că vor fi un popor, care și în privința culturii și a numărului

sînt cu mult mai superiori decât compatrioții nostri maghiari. Ei au toate calificațiunile în urma cărora ar pute pretinde ceea-ce pretind compatrioții maghiari dela compatrioții lor nemaghiari. Și ce se întimplă? În regatul Belgiului Flamanții nu mai vor să știe de superioritatea franceză, ei pretind drept egal pentru limba lor alături de cea franceză. Cele trei milioane de Flamanți din Belgiu nu vor să mai fie tratate de cele 2 $\frac{1}{2}$ milioane de Francezi, ca un popor cucerit, nu mai vor ca limba lor să steie ascunsă la spatele limbei învingătorului.

Francezii din Belgiu n'au stat mult pe gînduri, nici nu au umblat să facă capital de adevărata lor superioritate, ci au început a îmblîndi pe compatrioții lor cu promisiuni, care nu ne îndoiim că le vor și împlini.

Compatrioții maghiari se aseamănă de multe-ori cu naționalități mari. Fi-vor în stare să învețe ceva din exemplul Francezilor belgiani?

Răspunsurile Maiestății Sale. Cuvintele rostite de Maiestatea Sa la Deva în limba maghiară ni-au fost comunicate de biroul de presă în traducere germană, ear' noi le-am împărtășit cetitorilor nostri în românește. Se poate deci, că fie în traducerea biroului de presă, fie în retrăducerea de noi se vor fi străcurat unele inexactități. Le reproducem deci din coloanele oficiosului „Nemzet” în textul original, pe care îl credem autentic.

Preșimii rom.-catolice Maiestatea Sa i-a răspuns:

„Szivesen fogadom e megye római catholicus papságának hódoló üdvözlését, s legyenek meggyőződve, hogy kegyes-ségemre s rokonszenvemre mindenkor számíthatnak, ha egyházi köteleiket, mint nem kétlem, buzgóan és szent hivatásuknak megfelelően teljesítik.”

Preșimii greco-catolice, conduse de Preșinția Sa Părintele Episcop Dr. Victor Mihali, Maiestatea Sa i-a răspuns:

„Fogadják köszönetemet, hogy személyem iránti hű ragaszkodásuk tanusítása végett itt megjelentek. Meleg részvétellel kísérem működésüket hivatásuk teljesítésében és mindenkor örömmel fog szolgálni halálom, hogy működésük célja csak arra irányozza, hogy a hitélet fejlesztése mellett a gondjaira bizott hűveknél a trón iránti hűséget, az ország és annak tör-

vényeihez való hű ragaszkodást és a testvéries egyetértést minden vallásfelekezethez és nemzetiségek közti buzgóan ápolják. Törekedjenek folytonosan e cél felé és számítsanak ebbeli működésükben szint-egy oltalmamra, mint meleg elismerésemre és kegyelmemre, melylyel hódolatukat jelenleg is fogadom.”

Preșimii greco-orientale, conduse de Părintele Protopop Ioan Papiu, Maiestatea Sa i-a răspuns:

„Szives köszönettel fogadom hódoló tisztelgésüket és elvárom, hogy egyedül lelkipásztori hivatásukat szem előtt tartva, példájuk és befolyásuk által e vidéken számosságban hűveknél csakis a trón iránti hűséget, a vallásos és hazafias érzelmeket és a testvéries egyetértést fogják ápolni s ezáltal magukat elismerésemre és további kegyelmemre érdemessé tenni.”

Preșimii reformate Maiestatea Sa i-a răspuns:

„Legyenek meggyőződve, hogy az imént kifejezett hű érzelmeiket legbecesebb ajándéknak tekintem s midőn azt őszinte köszönetemmel viszonzom, szívből kívánom, hogy hittársaik a béke és haladás, valamint a testvéries egyetértés malasztjait meglegeződéssel és boldogan élvezzék.”

Comitelui suprem Pogány, în sfîrșit, Maiestatea Sa i-a răspuns:

„Örvendek, hogy a hadgyakorlatok alkalmából ide érkezve először is a történelmi emlékekben oly gazdag Hunyad-megye küldöttjeivel találkozom, s köszönettel viszonzom hódoló tisztelgésüket. Hű ragaszkodásuk nyilvánítása biztosít engem, hogy e hűség tanusításában e megye minden nemzetiségű polgára versenyez, de szintugy hinni akarom, hogy az egész népség vallás- és nemzeti különbség nélkül a testvéries egyetértés ápolásában s az anyaországhoz való szeretetben és hű ragaszkodásban is vetélkedik. Legyenek meggyőződve, hogy e törekvésükben s eképen az általam is őszintén óhajtott jólétük előmozdításában mindenkor rokonszenvemre és kegyelmemre fognak tállni, Hasonló örömmel látom itt Arad-megye és városa küldöttjeit is. Fogadják köszönetemet itteni megjelenésükért és mondják küldöiknek királyi üdvözetemmel, hogy a körükben ismételve töltött napokat még folytonosan kellemetes emlékezetemben tartom.” (Lelkes éljenzés.)

Deoarece, durere, cei mai mulți dintre Români nu înțeleg încă limba maghiară, credem

Foia „Tribunei”.

Mica Fadeta.

De George Sand.

(Urmare.)

XXXI.

Sylvinet, aflînd că Fadeta a plecat, simți un fel de mulțumire egoistă și se mîguli cu gîndul, că de aici înainte fratele seu gemen nu-l va iubi decît pe el și nu-l va mai părăsi pentru nimeni. Lucrurile însă nu veniră de loc astfel. Ce-i drept Sylvinet era omul, pe care Landry mai mult îl iubia pe lume — afară de mica Fadeta; dar' el nu prea stătea bucuros cu Sylvinet, fiindcă acesta nu putea să se desfacă de relele lui dispozițiuni față cu Fadeta.

Îndată-ce Landry începea să-i vorbească de ea, ca să-l câștige pentru sine, Sylvinet se amărea și îi făcea muștrări, pentru-că se încăpățînează într'un gînd atît de superător pentru părinții lor și atît de amărîtor chiar și pentru el însuși. — Dela o vreme dar' Landry nu-i mai vorbi de dînsa; fiind însă că nu mai putea trăi fără-ca să vorbească de dînsa, el își împărția timpul liber între Cadet Caillaud și micul Jeanet, pe care-l ducea cu dînsul la plimbare, îl puneă să-l repe-teze catechismul, și pe care-l învăța și-l mîngăia după cât îl iertau puterile. Și întîlnindu-l cu acest băiat, mulți-l-ar fi năcăjit, dacă ar fi cute-

zat. Trecînd însă cu vederea, că Landry, fie pentru ori-și-ce, nu se lăsa să fie năcăjit, el nu numai nu se sfia, ci ținea cu tot dinadînsul să-și arete amicia pentru fratele Fadetei, căci prin aceasta îi da de minciună pe cei ce diceau, că jupânul Barbeau, înțelept cum era, știuse să curme în curînd amorul fiului său.

Sylvinet, vîdînd că fratele-seu nu petrece în apropierea lui cât ar fi dorit el și fiind jelos de Cadet Caillaud și de micul Jeanet, vîdînd apoi, — de altă parte, că soră-sa Naneta, care până atunci îl mîngăia totdeauna și-l înveselise prin blînda ei purtare de grije și prin fel de fel de îndatoriri, începu a petrece bucuros cu același Cadet Caillaud, ale cărui înclînări le aprobau amîndouă familiile, bietul Sylvinet, care avea slăbiciunea de a stăpîni el singur pe cei ce iubia, cădu într'o mîhnire de moarte, într'o tîngire singură în felul ei, și sufletul lui se posomorî atît de mult, încît nu mai scia nimeni ce să-i facă spre a-l înveseli. În cele din urmă chiar viața îi era în joc, căci frigurile nu-l mai părăseau de loc și, când îl apucau ceva mai rău ca de obicei, spunea lucruri fără de nici un înțeles, care îi atingeau greu pe părinții lui. El se plîngea, că nu este iubit de nimeni, — tocmai el, pe care toți îl crușaseră și-l răsfațau mai mult, ca pe ori-și-care alt membru al familiei. Își doria apoi moartea, dîcînd, că nu mai e bun de nimic, că-l cruță toți, fiindu-le milă de starea, în care se află, dar' că e o sarcină pentru părinții sei, și că bunul Dumnezeu n'ar pute

să le facă un bine mai mare decât dacă i-ar scăpa de el.

Cîte odată jupânul Barbeau, auzînd nise vorbe atît de necreștinesce, îl muștra cu asprime. Nici aceasta însă nu-i făcea vre-un bine. Altă dată jupânul Barbeau îl ruga cu ochii plini de lacrimi să recunoască mai bine iubirea lui. Asta era și mai rău: Sylvinet plîngea atunci, își făcea muștrări, cerea iertare dela tatăl-seu, dela mămă-sa, dela fratele-seu gemen, dela toată familia sa, dar' frigurile îl apucau cu mai multă putere după-ce dădea nu prea liber sbor simțîmintelor pornite din inima lui bolnavă.

Cerură din nou sfatul medicilor. Ei însă nu le spuseră vre-un lucru mare. Se vedea din fețele lor, că și după părerea lor tot răul urma din firea lor de gemeni, care mai curînd ori mai târziu trebuia să omoare pe unul dintre dînșii, fără îndoială pe cel mai slab. Intrebară și pe scîldătoarea dela Clavières, cea mai știutoare dintre femeile din partea locului după-ce Sageta murise, ear' baba Fadeta începuse a căde în vîrsta copilăriei. Această femeie înțeleaptă îi dîse jupânului Barbeau:

— Un singur lucru poate să scape pe feciorul d-tale: trebue să iubească femeile.

— Și el din contră nu poate să le vadă în ochi, — dîse jupâneasa Barbeau, — nu s'a mai vîdît nici odată un băiat atît de mîndru și atît de cuminte; din momentul de când i-a intrat fratelui seu gemen amorul în cap, el nu face alta decît să vorbească rău de toate fetele,

pe care noi le cunoaștem. El le desprețuește pe toate fiindcă una dintre ele, și din nefericire nu cea mai bună, i-a răpit după-cum dîce el, inima fratelui seu gemen.

— Ei bine, — dîse scîldătoarea, — care scia multe despre boalele corpului și ale sufletului, fiul d-voastre Sylvinet, în ziua când va iubi o femeie, o să o iubească mai nebulnesce de cum îl iubește pe fratele seu. Vă predîc aceasta. El are un prisos de iubire în inima lui, și ținîndu-l totdeauna numai pentru fratele seu gemen, el i-a uitat aproape de tot sexul, și prin aceasta a greșit dela legea bunului Dumnezeu, care voește ca omul să iubească o femeie mai mult ca pe mamă și tată, mai mult ca pe frați și surori. Mîngăiați-vă cu toate acestea; nu se poate, ca natura să nu-i vorbească și lui, ori-cît de întărdiat ar fi în ideile sale; și pe femeia, ce o va iubi, fie săracă ori urîță, ori rătăcioasă, nu vă împotriviți de a i-o da în căsătorie, căci după toate probabilitățile, nu va iubi în viața lui două femei. Inima lui are multă alipire pentru aceasta, și dacă va trebui, o mare minune în natură, ca să se despartă de gemenul seu, va trebui una și mai mare, ca să se poată despărți de ființa aceea, pe care o va prefera-o el.

Părerea scîldătoarei îi părî foarte cuminte jupânului Barbeau, și el încercă să trimită pe Sylvinet prin case, unde erau fete frumoase și fete bune de măritat. Dar', cu toate că Sylvinet era băiat frumos și bine crescut, înfățișarea lui indiferentă și tristă nu înveselia nici decum ini-

de cuviință a accentua, că față cu preoțimea română de ambele rituri, față cu preoțimea reformată și față cu deputațiunea condusă de comitele suprem Pogány, nu însă și față cu preoțimea romano-catolică, Maiestatea Sa și-a exprimat dorința, ca deosebitele naționalități să trăiască în înțelegere frățească.

De asemenea față cu preoțimea română și mai ales față cu cea greco-orientală Maiestatea Sa a dat expresiune dorinței, ca preoții să-și aibă în vedere numai chemarea preoțească.

Exprimarea din partea Monarhului nostru a acestor dorințe e o viută mângâiere pentru noi, care atât de mult am stăruit, ca preoții și arhierii, preoți și arhierii să rămână, și care sunt acum abia câteva săptămâni de om loviti din toate părțile, pentru că respinsesem idea aventuriosă, că Românii ar trebui să încredințeze conducerea politică colegiului arhieresc.

Mai viută și mai deplină ne-o mângâierea, când vedem, că Maiestatea Sa știe, că este mare nevoie de a-i îmbărbăta pe fii acestei țări la înțelegere frățească, căci aceasta ne dă convingerea, că Maiestatea Sa, petrecând în mijlocul nostru, va afla și cauzele adevărate ale neînțelegerilor ce există și va interveni, ca dorințele să se împlinească.

O voce din România

despre

ceștiunea naționalităților în Ungaria.

„Românul” din București scrie următoarele:

Sunt așa de puține ceștiuni iritante în presa și în diplomația europeană, încât vecinii nostri Unguri au simțit și simțesc violent trebuința de a mai crea încă una: ceștiunea agitațiilor române, sau după cum dic publicistii unguri, „a agitațiilor daco-române” în Transilvania.

Am reproduș în „Românul”, după confrății nostri români de preste munți, ceea ce a fost cu arestarea Dr-lui Vasile Lucaci. Ceștiunea deci li este cunoscută; nu vom reveni asupra ei.

Ceea ce merită deosebită atențiune a Românilor transcarpatini și ceea ce de sigur nu vor lipsi confrății nostri dela „Tribuna” și dela „Gazeta Transilvaniei” a li-o spune cu stăruință, este intențiunea ce reese din atitudinea ce au luat toate țările maghiare după arestarea Dr-lui Lucaci, și după durerea și în același timp desgustul, provocate ambele de această arestare în tot poporul român din Transilvania.

Ungurii caută cu ori-ce preț să vadă până unde merge răbdarea Românilor!

Aceasta, de sigur, trebuie să fie cauza, care îi face să strige, că Românii se agită și că „daco-românismul” revine la ordinea zilei.

„Budapesti Hirlap”, ne spunea ieri „Gazeta Transilvaniei”, și după el toate țările maghiare au început să vorbească de „țărâna valachă”, de „preoții valachi” de „cunoscuții agitații valachi” și din „valachi în valachi”, presa maghiară transformă pacinica și îndelungă răbdarea populațiune română a Transilvaniei într-o armată revoluționară, gata a comite tot pentru a-și satisface setea de sânge și de răsunare.

În fantasmagorii, vecinii nostri sunt bogați; imaginațiunea le merge strună; bat câmpii cu o fantasie din cele mai inventive.

„Budapesti Hirlap” a și vădut pe „Valachii” din Sisiesci, în Baia-de-sus, gata a aprinde orașul,

ear’ pe învățătorul din Tăuți (Tolfa) pregătindu-se „a bea sânge unguresc.”

După-cum se poate lesne judeca, ceștiunea agitațiilor daco-române de când cu arestarea Dr-ului Vasile Lucaci, a fost pusă pe tapet de presa maghiară, ba încă a făcut pași urieși înainte, de vreme-ce confrății nostri Maghiari au și găsit pe cei ce vor „să bea sânge unguresc.”

Ce ridicul și ce lipsă de măsură și de demnitate!

Totuși, noi de aci, ca și frații nostri de dincolo, n’am avé nimic de dis, ba chiar n’am avé nici dreptul a dice ceva în contra poftelor maghiare, în contra capriiilor ce le inspiră bogata lor fantasie, dacă aceste poftes, aceste caprii și acest ridicol nu ar fi toate de o potrivă periculoase atât pentru ei care le provoacă fără să mai cugete, cât și pentru Românii pe cari îi zădăresc cu atâta imprudență.

O ceștiune de agitații daco-române, intrând în domeniul presei europene, mulțumită acestor gogorite debitate cu sgomot de publicistii maghiari, ar atrage atențiunea lumii civilizate asupra Transilvaniei, asupra poporului român care geme într-acea frumoasă și nenorocită țeară, și mai cu seamă asupra incalificabilei purtări pe care poporul domnitor, Maghiarii, o au față cu Românii transilvăneni.

Inspecțiunile și studiile ce ar provoca în presa europeană „agitațiunea daco-română”, eșită din creier unguresc, nu ar fi spre onoarea Ungurilor.

Di Pulsy, scriitor de cei mari — dice-se al Ungariei, — scrie în „Neues Pester Journal”, că Francezii, Germanii și Englezii trebuie să se mire când ved în parlamentul dela Budapesta că nu sunt reprezentați Românii și populațiunile slavone.

Când, mulțumită presei maghiare, „agitațiunea daco-română” va pironi ochii scriitorilor și diaristilor apuseni asupra Transilvaniei, când un Emile de Laveleye va scrie despre Ungurii în Transilvania cum a scris despre Turcii în Macedonia, onor. d-n Pulsyky nu va mai scrie, că Francezii, Englezii și Germanii se miră, ci domnia-sa însuși se va mira atunci, de ce aceste popoare luminate și umane nu se mai miră de absența Românilor și poporațiunilor slavone în parlamentul maghiar, — o da! eminamente maghiar din Budapesta.

Pentru noi, care urmărim zilnic, din isvoarele de informațiuni ce posedem, mersul lucrurilor în Transilvania, pentru noi, care am căutat totdeauna, ca și frații nostri de preste munți, a ne ține de realitate și a măsura și înfrâna dorințele noastre după posibilitățile prezentului, această ceștiune a agitațiilor daco-române nu există, decât în creierul publicistilor maghiari; ea nu există în Transilvania, nu există pe niciări alt undeva.

„Adunările secrete ale preoțimii valache”, pe care le buciună presa maghiară, pregătirile învățătorilor în vederea „beuturii de sânge unguresc” și toate năsdraveniile de puterea acestora sunt ale Ungurilor și numai ale Ungurilor.

Dacă Ungurii doresc cu ori-ce preț agitații daco-române, provoacele ei înșiși. Sunt tari și mari, taie și spânzuri în Transilvania; ar pute deci foarte lesne înscena și agitațiuni daco-române.

Ce mahnire de o parte, și ce derisiune de alta!!

Revistă politică.

Sibiu, 5 Septembrie st. v.

Un nou incident s’a ivit în ceștiunea bulgară.

Precum știut este, prefectul bulgar din Rusciuc dl Mantoff s’a pus în conflict cu consulul Germaniei de acolo. Acest din urmă și-a părăsit deocădată postul, luând un concediu de vre-o două zile. Germania însă a cerut satisfacție dela guvernul bulgar pentru vătămarea făcută consulului ei. Acum „Agence Havas” confirmă scirea, că guvernul bulgar, răspunzând cererii Germaniei a destituit pe prefectul Germaniei și a suprimat țiarul „Bulgare” dând ordin ca acesta să fie urmărit. Germania a cerut dela Poartă permisiunea, ca să poată trece în Marea-neagră cu trei năi de războiu pentru a bloca porturile bulgare, dacă guvernul bulgar nu va da satisfacțiunea cuvenită. Guvernul bulgar e surprins neplăcut din incidentul acesta crezând, că un astfel de inconvenient, pe care îl socotesce de neînsemnat, n’ar pute fi în stare se cauzeze mânia a Germaniei, căci foaia care a exprimat vătămarea contra Germaniei e de tot neînsemnată și a revocat încă de mult vătămarea exprimată. Cu toate că guvernul bulgar nu se dă unor ilusii în ceea ce privește importanța cererii Germaniei, el crede, că măsurile luate vor satisface pe deplin pe cabinetul din Berlin.

„Pol. Korr.” publică întreg apelul lui Zaharie Stoianoff, care acesta ca președintele comitetului central electoral l’a adresat ligei patriotice din Bulgaria.

Apelul accentuează rezultatele ce le-a dobândit în timpul din urmă cauza națională precum și deosebita importanță a alegerilor viitoare pentru impresiunea ce aceste vor produce în Europa. Partidele de până acum din Bulgaria și-au pierdut existența; nu mai există partid liberal, nu conservativ și nu există partid radical, există numai Bulgari cari se luptă pentru „Bulgaria sa sebe” și Bulgarii cari voesc să trudească Bulgaria străinilor. De aceea e de lipsă, ca să se aleagă bărbați, cu cari noul domnitor și guvernul seu să poată duce în deplinire opera începută.

În Anglia se observă o atitudine rece și obiectivă față cu principele Ferdinand de Coburg, căci acestuia îi lipsesc simpatia, pe care le avea principele Alexandru de Battenberg. În urma grelelor griji politice a slăbit și rîvna pentru independența bulgară, și înainte de toate Englezii doresc menținerea păcii în Orient.

Cercurile guvernamentale din Constantinopol privesc fasa diplomatică, în care se află guvernul turcesc față cu cunoscutul pas făcut la cancelarul german, deocădată ca isprăvită prin răspunsul Germaniei. Ei cred a fi în plăcuta poziție a avé unele semne, care dau ceștiunii: mai țin cei din Petersburg

la punctul de privire turcesc și că Rusia mai dorește continuarea ceștiunii, un caracter îndoielnic. Turcia încă crede, că a face acum pași la puteri ar fi neoportun și că e mai bine, ca deocădată să se aștepte rezultatul alegerilor pentru Söbranie. Cu toate aceste cercurile turcesci au oareși-care temere, ca nu cumva să se strice raportul între Turcia și Rusia prin fasa diplomatică de acum.

După-cum spune o depeșă, ce „Vossische Zeitung” o primesc din Stettin, Împăratul Wilhelm s’a exprimat la dineul ținut acolo, că călătoria lui a fost menită numai pentru scopuri militare.

Contele Kalnokay a sosit alături la Berlin și a plecat încă în aceeași zi mai departe spre Friedrichsruhe. După „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” secretarul de stat în ministerul de externe din Germania contele Herbert Bismarck ar fi sosit și el la Friedrichsruhe și va lua parte la consultările ce principele Bismarck le va avé cu contele Kalnokay.

Manifestul contelui de Paris a apărut. Nu-l cunoaștem încă neavându-l înainte. „Temps” analizându-l dice, că manifestul îi va lăsa rece pe republicani, va pune în mișcare numai dreapta parlamentului și o va aduce în strimtoare prin apropierea ce o indică între contele de Paris și doctrina cesarină, acceptând ca basă a noiei monarhii, plebiscit-ul. Monarhia se va pute restaura — dice manifestul — numai în urma unei crize interne și a triumfului anarhiei. „Temps” crede însă, că republicanii, al căror experiență politică e mare, nu vor da monarhiei șansele aceste. — „Univers” dice, că manifestul e renunțarea la monarhia tradițională și contele de Paris se va face un imitator al Bonapartistilor.

În cercurile guvernamentale din Paris, manifestul contelui de Paris a pricinuit numai un *Succès de curiosité*. El pare a fi scris numai în scopul de a câștiga pe Bonapartisti, căci contele de Paris acceptează acum și apelul către popor și chiar o mare parte din constituția dela 1852. Guvernul nu crede că starea se va schimba după aparițiunea manifestului, va urma însă cu rigoare față cu ori-șei încercare de propagandă. Organul principal Victor „Patrie” nu împărtășește vederile lui Cassagnac despre manifest. Ea dice, că manifestul e obscur și echivoc. Dacă republica va căde vre-odată, nu poate să urmeze alta decât monarhia. Jurnalele republicane se înțeleg, că resping manifestul și îl află de tot inofensiv și fără trecere.

Cronică.

Excelența Sa comandantul corpului de armată 12, Felzeugmeister-ul baron Schönlund a plecat cu trenul de aseară la manevre.

Frecuența universității din Budapesta. Ministerul de culte și instrucțiune publică s’a plâns de multe-ori, că dintre tinerii, cari se înscriu la universitatea din Budapesta 50% nu au cuvenita

mile fetelor. Ele nu-l încuragiau de fel, și el, care era atât de timid își închipuia, temându-se de ele, că le desprețuesc.

Jupânul Caillaud, care era cel mai bun amic și unul dintre cei mai buni sfătuitori ai familiei, își dădu atunci o altă părere.

— V’am spus totdeauna, — dice el, — că absența este cel mai bun leac. Ian vă uitați la Landry; se părea eșit din minți pentru Fadeta, și cu toate aceste, odată plecată Fadeta, el nu și-a pierdut nici judecata, nici sănătatea, este chiar mai puțin trist de cum era altădată, și noi o observasem aceasta și nu seiam cauza. Acum se pare foarte cuminte și supus. Tot așa va fi și cu Sylvinet, dacă cinci ori șese luni, nu va vedé pe fratele seu de fel. Vă voi spune mijlocul de a-i despărți cu încetul. Gospodăria mea dela Priche merge bine; dar’ în schimb, adevăratul meu avut, care este în partea dela Arton, merge cât se poate de rău, din cauză că aproape un an îngrijitorul meu este bolnav și nu se mai însănătoșează. Nu vreau să-l dau afară, fiindcă este un om de treabă. Dar’ dacă i-aș pute trimite un bun lucrător ca să-l ajute, se va mai îndrepta, căci el nu este bolnav decât din multa osteneală și din prea multă grijă. Dacă vă învoiți, îl voi trimite pe Landry să petreacă în avutul meu până la sfârșitul sezonului. Îl vom face să plece fără de a spune lui Sylvinet, că merge pentru mai mult timp. Îl vom spune, din potrivă, că merge numai pentru opt zile. Și pe urmă, cele

opt zile trecute odată îi vom vorbi de alte opt zile, și tot astfel până-ce se va obișnui; urmați sfatul meu, în loc să desmerdați atât capriciile unui copil, pe care prea mult l-ați cruțat și l-ați făcut stăpânul d-voastre.

Jupânul Barbeau era gata să urmeze acest sfat, dar’ jupâneasa Barbeau se înspăimântă. Ea se temea ca nu cumva aceasta să fie pentru Sylvinet o lovitură de moarte. Trebu să o împăce, ea cerea ca mai nainte să țină pe Landry cincisprezece zile acasă, ca să vadă dacă fratele seu, vădându-l în ori-ce oară, nu ar pute să se facă sănătos. Dacă, din contră, i-ar merge mai rău, atunci va primi și dînsa părerea jupânului Caillaud.

Așa se și făcu. Landry se bucură, că poate să-și petreacă timpul la Bessonieră, unde el fu chemat sub cuvânt, că tatăl-seu are trebuință de el la treeratul grăului, deoarece Sylvinet nu putea lucra. Ziua dintăiu Sylvinet era foarte vesel; ziua a doua însă, el se plîngea, că lui Landry i-se uresce cu dînsul, și Landry nu mai putu să-i scoată gândul acesta din cap. Ziua a treia Sylvinet se mânia foc, pentru-că Lăcusta venise să-l vadă pe Landry, ear’ Landry n’avea destulă inimă să-l trimiță acasă. Pe la sfârșitul săptămânii trebuiră, în sfârșit, trebuiră să-și schimbe hotărîrea, căci Sylvinet se făcea din ce în ce mai nedrept mai exigent și mai jelos cu fratele seu.

Să gândiră deci să pună în executare planul jupânului Caillaud, și Landry, care atât de mult țină la satul lui, la lucrul lui, la familia sa și la stăpâniile sei, deși nu prea bucuros mergea la Arton între străini, se supuse, gata să facă tot ceea-ce i-se cerea în interesul fratelui seu.

(Va urma.)

Correspondența română din America.

„Voința Națională” primesc dela dl Dr. N. Manolescu unul dintre delegații României la congresul internațional al medicilor ținut la New-York.

New-York, Duminecă, 16 August 1887.

Multă lume dela noi n’a vădut încă aceea ce se întâmplă de obicei pe Oceanul-Atlantic; eacă pentru-ce cred, că următoarea corespondență va interesa pe mulți Români.

Sâmbătă, 8 August un tren special al societății de navigațiune transatlantică ne-a dus dela Paris până în portul Havre. Era pe la 8 oare dimineața.

Până la 9½ s’a preparat „La Gascogne”, vasul destinat să ne treacă Oceanul.

Cred, că este bine să dau o descriere generală al acestui bastiment.

Lung de 155 metri, larg de 16.90 m., înalt de 12.60 m., desvoaltă obișnuit o forță de 8000 cai, aleargă pe oară 19 noduri de câte 1852 metri unul; are o echipagiu de 230 oameni, conține 120 cabine, în cari pot intra 320 per-

soane. Numărul persoanelor afară din cabine se urcă la 900.

Are o mașină cu 12 căldări și 36 cuptoare. Greutatea totală ce „Gascogne” poate duce este de 10.500 tone.

Gascogne consumă în 24 oare 170 tone cărbuni.

Este luminată cu electricitate; bine ventilată și curată, căci continuu este frecată, spălată și ștersă. Cu multă greutate în fine am ajuns la cabinele noastre, atâta îmbulzeală de lume și de giamantane pe săli lungi și strimte.

Trecurăm apoi într’un salon luxos, decorat cu bronzuri, îmbrăcat în catifea și în covoare scumpe, unde ne servi cafea, ceai, ciocolată, etc.

În acel timp un bubuit ce se repetă adesea cătră basa vasului anunță prepararea de plecare; la 8¼, urlete, ca-și-cum eram într’o menagerie de lei bătrâni, vestesc, că aburul pune sirena în funcțiune.

Încep să se retragă podurile; două vapoare fumegânde sunt legate unul (Tranville) de fruntea „Gascogne” și altul (la République) de coada ei și învârtesc roatele; „Gascogne” abia se mișcă. Încet, încet intră și aceasta în mișcare și astfel câte trele vasele trag spre adună în lungul unui cheiu de mai multe chilometri, pe care mii de persoane grămădite privesc la ceremonioasa pornire a Gascognei.

În tot lungul cheiului batiste și pelerii ridicate în aer trimeau prin mișcările lor salutul

pregătire pentru studii înalte; și în anul trecut a încercat a afla ceva măsuri, ca să stagneze acest rău, dar' răul crește din ce în ce mai tare. În anul trecut s'au înscris la universitatea din capitală 3370 ascultători, în anul acesta s'au înscris până acum 3700 și încă câți au să se mai înscrie de acum, căci timpul nu e târziu! Mulți propagatori de cultură în Ungaria!

Delegați. Consiliul municipal din Budapesta a delegat pe primarul cetății și o deputație compusă de reprezentanți orașului pentru a lua parte la sărbătorile, cari se vor face la expozițiunea istorică din Cracovia.

Un meeting slav. Pe muntele Gussigne din Moravia s'a ținut un meeting monstru, la care au participat peste 50.000 de Slavi din toate părțile Austriei. S'a votat o rezoluție, prin care Slavii sunt invitați să se solidarizeze, ca să poată mai bine lupta contra dușmanului. S'a votat de asemenea principiul unui alfabet comun slav și s'a primit acela de care se folosesc Rușii.

Generalul german Werder, cunoscut lumii din războiul franco-teutonic, a murit. El s'a distins cu deosebire prin ocuparea Strassburgului și prin rezistența sa contra armatei franceze la Lisaine, prin care a împiedat pe Francezii a mântui Belfort-ul. S'a născut în 1879, în 1825 a intrat în armată, înaintând până la rangul de general de infanterie. Dela 1820 a trăit în dispozițiune la bunurile sale.

Demonstrațiune ruso-franceză. Foile din Havre aduc următoarea scire despre o demonstrațiune ruso-franceză: corvetta rusească „Rasboynik” chiar a ajuns în port, când s'a întâlnit cu vaporul francez „François I”, pe care erau imbarcați soldații francezi, cari mergeau la manevrele dela Honfleur. Când s'au întâlnit ambele năi, au strigat Francezii: „trăească Rusia”, ear' Rușii: „Hurra, Francia! Să trăească armata ei!” Și așa între nenumerate strigări demonstratoare s'au depărtat năile, pre când oficerii seuturau săbiile cu sgomot și plini de entusiasm.

Conflictul între exarchul bulgar și guvernul din Sofia. Conflictul dintre guvernul bulgar și exarchul Iosif trebe redus la aceea, că exarchul a neglijat până acum de a invita pe Metropolitul Clement, ca să recunoască cererile guvernului. Metropolitul însă a declarat în câteva rânduri, că nu e ținut să se supună la cererile guvernului dacă nu e invitat formal de către exarch la aceasta. Guvernul nu se poate mulțumi dar' cu declarația exarchului, că voese să se mărginească în datoriile sale curat bisericesci. Dacă exarchul ar persista în refuzul său de a influența asupra Metropolitului Clement în sensul dorit, guvernul s'ar pute vedea nevoit a declara, că numai poate recunoaște pe exarchul Iosif ca șef al bisericii în interiorul principatului bulgar. Despre o destituire a exarchului de către guvernul din Sofia nu poate fi vorba, deoarece exarchul este instituit printr'un berat al Sultanelui și are sub jurisdicțiunea sa și pe Bulgarii aflați în afară de frontierele principatului bulgar.

Orcan pe Oceanul Atlantic. Din Bruxelles se telegrafează, că ieri și alaltăieri a bătut un orcan grozav pe Oceanul Atlantic. Cu deosebire la termuri Canadelor a fost mai grozav, aici s'a întâmplat și o catastrofă înfiorătoare. Mai multe vapoare s'au înecat aproape de Quebec și 270 de persoane și-au aflat moartea sub valurile mării. Ați au trebuit să sosească la Montreal de ce corăbii, dar' ele n'au sosit, e semn, că s'au înecat. S'a mai înecat foarte multe barce de pescari; vre-o 60 de pescari francezi au căzut jertfă furiei orcanului.

Bibliografie. „*Romänische Revue*” polit. lit. Zeitschrift. Direction: Resicza, Banat. Herausgeber: Dr. Cornelius Diaconovich. Heft IX.

amicilor, de care se despărțiau mai mulți din cei cari priviau.

Abia părăsiram cheiul și două tunuri de pe „Gasconie” spuseră tuturor, că aceasta merge singură. Cele două vapoare se deslegară, urmărind cât putură și salutând rămaseră să se întoarcă în port.

Timpul dulce, atmosfera portului infumurată, vânt nu este.

Câtă plăcere simția toată lumea privind, într'o mișcare lină, pe marea liniștită, înapoi orașul depărtându-se, la stânga coasta Breitaniei franceze, ear' la dreapta (răsărit) numai apă și cer. Ni se împarte liste pasagerilor din cabine, cari sunt 284 și între cari și trei Români cu mine: Dr. Assaky și un nepot al meu, Florea Simionescu. Cei mai mulți pasageri sunt Englezi. Până la 3 oare tot veduram pământul Franței spre Vest, însă de aci înainte trecurăm numai între cer și apă.

Toată ziua liniștită n'am avut decât plăcere. Seara noi ne-am culcat mulțumiți, ear' alții au petrecut cu diferite jocuri.

În cabină, în timpul nopții, eacă ce simțiam: o serie continuă de detunături vetoase, cari se comunicau dela revoluțiunea elicei; o săltare lină însoțită de ușoare părături în pereții cabinelor. Pre lângă aceasta mai auțiam vuetul valurilor și sfârșitul spumei lor.

Săltarea patului ori-cât de lină era tot îmi producea un fel de amețală însoțită de puțină

pro September 1887 (III Jahrg.) Inhalt: *Timoteu Cipariu. — Parasitenhum. — Ein verhafteter Agitator. — Rundschau: (Der König in Siebenbürgen. Zur Nationalitätenfrage. Zur Haltung der Rumänen. Magyarisirung.) — Die Chronik des Huru und die grosse militärische Expedition in die Moldau des ungar. Königs Ladislaus Cumanus ad reducendos Cumanos fugitivos. (Ein in der Geschichte Ungarn's, sowie in der Geschichte der Nachbarländer verschwiegenes historisches Factum.)* Von Simeon Manguia (Fortsetzung). — *Bergner's Rumänien. — Von der Strasse.* Von Nestor V. Urechia. Autorisirte Übersetzung aus dem Rumänischen von Leon Schönfeld. — *Peter Vancea. Historische Erzählung aus dem Temeser Banate.* Von P. Brosteanu. — *Literatur.* (Revue du Monde Latin.)

— „*Revista armatei.*” E se de două-ori pe lună. București, 15—31 August 1887. Anul V. Nr. 16. Sumar: I. Revista de 15 zile: Atașati militari. — Cetatea București. — Medicii civili. — Armata română judecată de austro-ungari. — II. Studii: Forțele Austriei și Rusiei, de maior Gr. Crainicianu. — Reglamentul de tragere la țintă al artileriei de M. N. — Importanța cavaleriei în atacul și apărarea unei căi ferate de I. A. A. — Acțiunea uleiului asupra mării. — III. Varietăți: Noutăți din străinătate. — Bibliografie. — Note.

— „*Gramatica teoretică-practică a limbii germane*”, etimologie și sintaxă, pentru usul tinerimii române de I. Cionca, profesor. Această carte, apărută în ediția a doua, e aprobată de onor. minister al cultelor și instrucțiunii publice. Editura d-lor Socecu et Comp. București.

Cestiuni economice.

Scoreiul, în Septemvrie 1887.

Sântem în epoca aceea, în care agricultorul — afară de sămânțurile de primăvară — este în posesiunea recoaltelor sale, bune rele cum au dat Dumnezeu.

Cu intrarea recoltelor se adună un legion de date asupra bietului cultivator. Contribuțiuni către stat, comitat, comună, biserică, școală ș. a. Unde sânt apoi datele ținute, ce se recer și în cea mai mică familie? Și la toate acestea trebe să contribuie fiecare din multul sau puținul său, căci la din contră este expus la nisece urmări destul de dănuoase.

Pe multe locuri recoaltele anului trecut — în urma ploilor de primăvară — au fost, în parte sau de tot slabe, așa încât o parte însemnată din agricultorii nostri, cari umblă cu carul și plugul au trebuit să cumpere bucate încă de pe la Paști, căci gura cere mereu și copilașii sar pe păreți de foame. Puțini au avut cu ce le plădi, cei mai mulți le-au luat pe credit de pe la Ōvrei sau creștini cu prețuri dela 6—8 fl. hectolitru.

Se pare însă, că singur agricultorul este destinat să țină întreaga lume de oameni, pentru un preț aproape bagatel, căci îndată-ce se ivesce cu produsele sale pe piață, de pretutindenea se anunță, că prețul produselor s'au redus și au scăzut, așa încât apoi el e silit să-și vândă, jumătate sau întreaga recoltă dintr'un an pentru a plăti datoriile hectolitru luate pe datorie.

Sub astfel de împrejurări apoi să nu ne prea mirăm, că clasa agricultorilor scade din an în an, înmulțindu-se clasa țărilor sau mai bine zis a proletarilor.

Căci ce se întâmplă în realitate? Agricultorul după-ce și-a vândut întreaga recoltă pentru a se plăti de datorii, se apucă de vite până mai are vre-una; ear' după-ce au gătat și vitele, își pune una câte una toate parcelele până ce a rămas cu nimic.

Pentru a limpede mai bine cestiunea, ce ne preocupă, împrumutăm câteva date referitoare la starea agricultorilor din Ungaria și Transilvania — din diarul „Observatorul”, ce apare în Sibiu sub redacțiunea eruditului nostru publicist și literat G. Barițiu.

greată stomacală. Cu toate acestea am dormit bine și până a doua zi la 7 oare nu simțeam nimic.

A doua zi, 9 August, oara 7, ziua este frumoasă, marea foarte puțin agitată de un vânt ușor, și un soare vesel privește drept după noi.

În chipul acesta petrecem bine pe un orizont mare și limpede, pe al cărui centru se pare că îl păstrăm neclintit, până la 11^{1/2}, când un nor gros de ploaie se lasă peste Ocean înaintea noastră în toată întinderea jumătății orizontului. Lumea părăsește podul și intră în încăperi.

Încep vânt, valurile cresc și spumegă mai mult, vaporul balansează și cei mai mulți încep a simți răul de mare: damele ia o poziție fixă, culcate, fumează puțin și mai toți încetează de a vorbi.

Cătră 11^{1/4} valurile cresc mai mult și mișcările vasului încep a fi pe coaste; aceste mișcări de legănare sânt mai puțin supărătoare.

După o călătorie de 9 oare, cu iuteala „Gasconiei”, am vădut 3 păsări de forma și culoarea hereteului nostru căutând pe valuri hrana lor.

Trebe însă să spun, că în tot cursul voiajului am vădut asemenea păsări, cari se dice, că se repausează pe valuri.

M'am ocupat foarte mult să ved pescii, cari se dice, că urmăresc bastimentele; n'am vădut așa nimic în tot cursul, afară de Marsouins. Altfel un pește trebe să fie foarte îndrăgnet ca să se apropie de un vas, care răs-

„Să vedem ce dice statistica („Observ.” nr. 3, 1883), aceea tirană crudă a minciunilor după starea poporațiunii rurale. Nu avem decât să comparăm diferența din perioada de 10 ani.

„Din numărătura dela 1 Ianuarie 1870 a eșit, că în Ungaria, Transilvania și cu Fiume din poporațiunea întreagă se ocupaseră până atunci numai cu agricultura 4,338.621 suflete.

„Din numărătura dela Ianuarie 1880, adecă după 10 ani agricultorii acestor țeri sânt numai 3,669.117 suflete, prin urmare cu 669.504 mai puțini decât înainte cu alți 10 ani.

„Ce sau făcut acei agricultori după 10 ani? Din țeară n'au emigrat atâția, ci neasemănat mai puțini, 27% din poporațiunea rurală nu au eșit din țeară; apoi dară ce s'au făcut? Cei mai mulți perându-și moșioara avută în sat, sau în urmarea sărăciei pe vre-o cale normală, sau ceea-ce se întâmplă mai des, prin răpire hoțescă, adecă prin usurarie, prin procese urbariale, ori în cărcima jidovească, s'au mutat la cetăți și orașe, ca să ducă acolo vieață de proletari, adecă muncitori de ță, grădinari, cărători, servitori.

„Următoarele două tabele comparative sânt foarte instructive.

„În anul 1870 s'au aflat în Ungaria și Transilvania:

Proprietari de pământ mici cu mari	1,631.071
Arândatori de moșii mari și mijlocii	46.317
Deregători (intendenți, provizori de moșii)	14.860
Servitori cu anul (simbriași)	1,332.080
Țileri (lucrători cu ziua, proletari)	1,314.293
Ajutători din familii nu sau numărât	—
Suma:	4,338.621.

„În anul 1880 s'au aflat:

Proprietari numai	1,133.086
Arândatori	22.236
Deregători	10.923
Servitori	518.814
Țileri	783.748
Ajutători din familie	1,200.610
Suma:	3,669.117.

„Așa dar' în 10 ani au scădut:

Proprietarii cu	497.985 sau 30.7%
Arândatorii cu	24.081 „ 51.9%
Diregătorii cu	3.937 „ 26.5%
Muncitorii cu	143.201 „ 3.9%

„Din toate acestea cea mai fioroasă este 497.985. În 10 ani, între anii 1870 și 1880 cu atâta au scădut numărul proprietarilor de pământ în Ungaria și Transilvania, numai în 10 ani.

„Că au scădut arândatorii, diregătorii, și servitorii nu ne mirăm; aceste scăderi trebuia să urmeze firesce din cifra principală.

„Dispărut-au proprietarii, sau numai proprietățile? Cum vei lua: una și alta. Nu, că proprietarii au perit, dar' dintre săteni câte 10, 20—50 inși, sărăciți până la sapă de lemn, toate pământurile lor au ajuns în mâna unui singur om, creștin sau jidan, boier sau ciocoiu, usurar sau chiar om cu frica lui D-șeu, care însă au dat peste câte-o comună locuții de oameni soiu rău, leneși, bețivi, semi-selbatici, sau și oameni buni și muncitori, loviți însă de cele mai cumplite desastre, de foc, de inundări de câte 4—5 ani terpi.

„Ce erau să facă acei locuitori? Unii ca și alții peritori de foame, ceia din vina lor, acestia nu mai scie nime pentru ale cui păcate, pentru ca să nu peară de foame și de golătate, mai ântăiu își vândură vitele una câte una, ear' după-ce își deteră și boii, ne mai având cu ce-și lura pământul decât cu sapa și cu săpoiul, începură să vândă din acestea, căci gura cere și copilașii sar pe păreți de foame. Mulți, foarte mulți n'au ajuns ca să le vândă ei, le-au vândut judecata și executorii, fără a-i întreba pe ei. Pe această cale moșioarele sătenilor de câte 5, 10—15 jugere ajunseră la câte un singur proprietar, sau cel mult la 4—5 inși; așa în loc de 50 au rămas câte 5 proprietari.

Întădăver, că cauzele arătate de dl Barițiu și astăzi după 4 ani sânt tot aceleași. Unele însă au rămas neatinse de d-sa.

pândesce chiar în aer un vuet înfiorător. Les Marsouins s'au arêtat de 2 ori, odată la 8 și odată la 9. Primul 'mi-s'a părut o umbrelă, care se învârtesce între valuri, dar' îndată s'a arêtat sub forma-i de pește și cu el vre-o 15 au început să sară în aer, toți în direcția bastimentului ca și cum ar fi voit să-l atace.

Acești pesci, a căror carne se dice, că nu este bună, erau de mărimea unui porc de doi ani, însă puțin mai lungi; săriau din valuri până la înălțimea de 1—1^{1/2} m. și împliniau arcul saltului intrând cu capul drept în jos în apă.

Se dice, că bastimentul a trecut peste sau în apropierea unei grupe de marsouins. La 12 oare se fixează aceea ce se numește *point à Midi* (indicația zilei), care este aceasta:

9 August, 12 oare.

Latitudine 50°08 N.

Longitudine 14°26 V.

Distanta percursă în 25^{1/2} oare 473 mile*).

Țiua în restul ei n'a prezentat mare schimbare, însă govăirile vasului mai cu seamă laterale au fost de ajuns ca mulți să aibă cel puțin durere de cap; la masă erau puțini, medicul alerga des prin cabine.

Am dormit desulul de bine.

(Va urma.)

*) O milă cu 1852 metri.

Elementul român din Transilvania și Ungaria — grație vitalității sale — s'au sporit față cu celelalte naționalități cu mult mai tare. Înmulțitu-sau oare și proprietățile? Nici vorbă! Din contră ele s'au mai parcelat și împuținat; — căci dacă un proprietar mic a avut 4—6 fii pe toți 'i-a lăsat la agricultură, astfel mica proprietate s'a divizat și mai tare, încât nu a mai putut satisface trebuințelor ținice.

Asemenea s'au sporit — de un timp încoace — în măsură cu mult mai mare și speșele sătenilor nostri. Pre când mai înainte contribuțiile către stat și comună erau mai mărginite, pe atunci acelea astăzi sânt destul de urcate. Apoi trebuințele familiare încă nu erau așa pretentive ca astăzi.

Toate vestimentele — cu puține excepțiuni — se făceau în familie. Astăzi mulțumită civilizațiunii moderne, vedem, că și sătenii nostri sânt îmbrăcați — aproape preste tot locul — dela cap până la picioare tot cu vestimente de cumpărat. Va să dică: ni s'au înmulțit speșele în mod vădit, fără-ca mână în mână cu ele să ni se fie urcat și veniturile. Sau cum dice un celebru economist că: „producem ca selbatici și consumăm ca civilizați”.

Ioan Georgescu.

Varietăți.

(Despre femeile abissine.) O foaie italiană povestesc următoarele: Femeia unui abissin avut, locuesce despărțită de bărbatul seu, având odăile sale. Ea trăiesce acolo, fără a munci ceva. Locuința ei are un vâțav, care îngrijesce de toate; dinsa nu se gândește la nimic. Copiii sânt dați în grija daicelor; mama lor stă la taifas și glumesce cu roabele și amicele sale, ride, cântă, bea și se îmbată. Când pleacă de acasă, intenția îi este, sau să viziteze pe o amică, sau să asiste la o ceremonie religioasă. Dar' piciorul ei nu e permis să atingă pământul și de aceea umblă călare pe un catâr, condus de frâu de cătră un sclav, pre când un alt sclav ține umbrela și apără pe damă de razele soarelui.

De ordinar soțul mănâncă singur, numai câte odată la soția sa, când se anunță solemn, ca dinsa să se poată găti și parfuma. — Aceste dame distine nu prea trăesc mai bine decât clasele sărace; deosebirea e numai, că cele avute nu muncesc, dar' mănâncă bătaie dela cruții lor soți. Femeia bătută n're cui se plânge. Așa-i soartea femeii, ea suferă și tace, neavând ce face. — Superstiția între Abissine este colosală. Dacă unei mame îi mor copiii dintăiu, cauza se dice a fi ochiul rău al mamei. Dacă nasce earăși un copil, nu-i permis să-l vadă; el e dus la o daică și numai după 11 se întoarce la mamă-sa. Îndată după nascere se taie mici bucăți din urechia copilului, pe care le mănâncă mamă-sa, după-ce au fost puse într-o bucată de pâine.

Din public.*)

Avis.

Acei onorabili domni, cari din îndepărtare mai mare ar avé voie a ne onora cu prezența lor la adunarea generală pentru fondul teatral român, ținândă în 13/25 și 14/26 Septembrie a. c. în Oravița, sânt prin aceasta poțuți, că în privința cortelului mai târziu până în 11/23 Septemvrie să se însine subscrisului, căci altcum comitetul de încortelare declină dela sine răspunderea pentru ori-și-ce inconvenient.

Pentru comitetul de încortelare:

B. Muntean,
președinte.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primesce răspunderea.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

Budapesta, 17 Septemvrie n. Monumentul lui Deák se va desvêl în 29 Septemvrie n. în prezența Maiestății Sale Monarchului.

Londra, 17 Septemvrie n. Parlamentul s'a aminat prin o vorbire de tron care accentuează, că raporturile cu puterile străine sânt prietinesci. Prin încheierea convențiunii afgane, care a aprobat-o și emirul, se așteaptă o pace îndelungată în Asia-centrală.

Londra, 17 Septemvrie n. În apropiere de Doncaster s'a întâmplat o ciocnire alor două trenuri de persoane. 20 oameni au fost omorâți, 70 răniți.

Roma, 17 Septemvrie n. Din 12 Septemvrie n. până Joi au murit aici de holeră 56 persoane. În Messina s'au ivit de Sâmbătă până Joi 253 casuri de holeră, dintre care 113 cu sfârșit letal.

Redactor responsabil: Aurel Popa.

Extrase bisericesci-scolare.

Posturi vacante.

— Pentru ocuparea posturilor de învățători dela scoalele populare gr.-or. din comunele mai jos enumerate în protopresbiteratul Abrudului. (Archidieceasă):

1. Bucium-sat, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.
2. Bucium-Ișbita, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
3. Bucium-Muntari, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
4. Zlatna, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.
5. Roșia-montană, cu salariu anual de 160 fl., cuartir și lemne.
6. Trâmpele, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.
7. Valea-dosului, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
8. Ciuruleasa, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
9. Petroșeni, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.
10. Galați afiliat cu Presaca, scoală ambulantă cu un salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.
11. Cărpiniș, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
12. Vêrtop, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.
13. Buninginea, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne. — Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi de învățători au de a-și substerne petițiile instruite conform legilor din vigoare până la 15 Septembrie st. v. a. c. la protopresbiteratul tractului: Ioan Gall, în Abrud.

— Pentru ocuparea posturilor de învățători dela scoalele din comunele de mai jos al protopresbiteratului gr.-or. al Cohalmului. (Archidieceasă):

1. Paloș, cu salariu anual de 190 fl. solvinți în 3 rate decursive, cuartir și lemne de foc.

2. Merchiașia, cu salariu anual 180 fl., cuartir și lemne de foc.

3. Bogata-Olteană, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne de foc de ajuns.

4. Ticeșul-român, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne de foc.

5. Felmer, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne de foc. — Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne petițiile lor instruite conform legilor din vigoare, până la 30 Septembrie st. v. a. c. la protopresbiteratul tractului: Nicolau D. Mircea, în Cohalm.

Economie.

Piața din Sibiu, 16 Septembrie. Grâu hectolitru 74—80 chilo fl. 4.40 până fl. 5.20, grâu mestecat 68 până fl. 3.20, până fl. 4.—, secara 68 până fl. 2.90 până fl. 3.30, orz 60 până fl. 1.50 până fl. 1.90, cucuruzul 70 până fl. 4.30 până fl. 4.70, melaia 78 până fl. 4.25 până fl. 4.30, semințe de cânepă 49 până fl. 4.50 până fl. 5.—, mazerea 82 până fl. 5.— până fl. 5.50, linteia 78 până fl. 7.— până fl. 7.50 fasolea 76 până fl. 80 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, păsat de grâu 100 chilo fl. 15.— până fl. 16.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 13.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slămina 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoarea de porc fl. 58.— până fl. 60.—, sâu brut fl. 20.— până fl. 22.—, lumini de sâu fl. 36.— până fl. 38.—, lumini turnate de sâu fl. 42.— până fl. 43.—, săpunul fl. 20.— până fl. 22.—, fân 100 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, cânepa fl. 32.— până fl. 34.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.— până fl. 3.—, spiritul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită chilo 36 cr., carnea de vițel 26 până 36 cr., carnea de porc 40 până 44 cr., carnea de berbec 20 până 24 cr., ouă 10 cu 15 până 18 cr.

Piața din Mediaș, 15 Septembrie. Grâu hectolitru fl. 4.50 până fl. 5.—; grâu mestecat fl. 3.50 până fl. 3.90; secara fl. 2.60 până fl. 2.80; orz fl. — până fl. —; ovășul fl. 1.50 până fl. 1.60; cucuruzul fl. 4.— până fl. 4.25; semințe de cânepă fl. 3.— până fl. 3.50; crumpenele fl. 1.20 până fl. 1.50; melaia hectolitru fl. — până fl. 7.—; mazerea fl. 3.50 până fl. 3.75; fasolea fl. 3.75 până fl. 4.—; linteia fl. — până fl. —; chiminul (săcărea) fl. — până fl. 40.—; sâu brut 100 kilograme fl. 18.— până fl. 22.—; lumini de sâu vârsate fl. 36.— până fl. 40.—; unsoarea de porc fl. 60.— până fl. 65.—; slămina fl. 55.— până fl. 60.—; cânepa fl. 38.— până fl. 40.—; fânul fl. 1.— până fl. 1.40; săpunul 100 bucăți fl. 20.— până fl. 40.—; spiritul gradul 9 cr.; carnea de vită chilo 26 până 32 cr.; carnea de vițel 24 până 36 cr.; carnea de porc 40 cr.

Cursul pieței din Sibiu

Hârtie-monetă română	Cump.	8.70	vând.	8.20
Lire turcești		11.25		11.30
Imperiali		10.25		10.37
Ruble rusești		1.11		1.11 1/2

Bursa de București.

14 Septembrie — 5 oare p. m.	Casa	Ultim
Renta rom. per 1875 5%	—	—
Renta română amort. 5%	—	—
(Schuldverschreib.)	—	—
Oblig. de Stat. C. F. R. 6%	—	—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	—	—
Împrumutul Municipal 5%	—	—
Scrișuri func. rurale 7%	—	—
Scrișuri func. rurale 5%	—	—
Idem urbane 7%	—	—
" 6%	—	—
" 5%	—	—
Banca Naț. (500 lei vârs. într.)	—	—
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vârs.)	236.—	237.237 1/2
Soc. de Asig. Naț. (200 lei vârs.)	—	—
S. cred. mob. r. (250 lei vârs.)	—	—
Soc. r. de con. (250 lei vârs.)	—	108.—
Oblig. Casei Pensimilor	—	—
Agio.	13.95	13.90

Schimb.

Londra 3 luni	25.15	—
" cek	25.38 1/2	—
Paris 3 luni	99.40	—
" cek	99.85	—
Berlin 3 luni	123.40	—
" cek	123.95	—
Viena	2.01 1/4	1.99 1/2
Agio.	13.90	—

Bursa de Budapesta

din 16 Septembrie st. n. 1887.	
Rentă de aur ung. 6%	100.25
" " hârtie " 4%	87.20
" " hârtie " 5%	150.—
Împrumutul căilor ferate ung.	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	98.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	104.50
Bonuri rurale ung.	104.50
" " cu cl. de sortare	104.50
" " bănățene-timișene	104.50
" " cu cl. de sortare	104.50
" " transilvane	104.50
" " croato-slavone	—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Împrumut cu premiu ung.	122.25
Lesuri pentru regularizarea Tisei și Seghedin	123.50
Rentă de hârtie austriacă	81.—
" " argint austriacă	82.50
" " aur austriacă	112.50
Lesurile austr. din 1860	156.—
Acțiunile băncii austro-ungare	884.—
" " de credit ung.	285.75
" " austr.	282.90
Scrișuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	102.—
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.92
Napoleon-d'ori	9.94
Mărci 100 imp. germane	61.50
Londra 10 Livres sterlingi	126.—

Bursa de Viena

din 16 Septembrie st. n. 1887.

Renta de aur ung. 6%	—
" " hârtie " 4%	100.20
" " hârtie " 5%	87.15
Împrumutul căilor ferate ung.	150.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	88.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	114.50
Bonuri rurale ung.	104.50
" " cu cl. de sortare	104.50
" " bănățene-timișene	104.50
Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare	104.20
" " transilvane	104.30
" " croato-slavone	104.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Împrumut cu premiu ung.	122.40
Lesuri pentru regularizarea Tisei și Seghedin	123.25
Rentă de hârtie austriacă	81.20
" " argint austriacă	82.60
Rentă de aur austriacă	112.95
Lesuri austr. din 1860	136.20
Acțiunile băncii austro-ungare	882.—
" " de credit ung.	285.50
" " " austr.	281.60
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.92
Napoleon-d'ori	9.95 1/2
Mărci 100 imp. germane	61.52 1/2
Londra 10 Livres sterlingi	125.95

Nr. 2085—1887.

[489] 3—3

Publicațiune.

Deputatul regal de crîșmarit din comuna Seliște, dimpreună cu crîșma din drumul țerii dela hotarul comunei Aciliu, se vor exarînda pe calea licitațiunii publice celui mai mult promițător în 13/25 Septembrie a. c. la 9 oare a. m. în localitatea scoalei române conf. din loc pentru perioada de 3 ani începînd din 1 Ianuarie 1888 până în 31 Decembrie 1890.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea în cancelaria primăriei în oarele oficiale.

Prețul exclamării e 7430 fl. v. a. dela această sumă au doritorii de a licita a depune 10 % ca vadium.

Seliște, în 9 Septembrie 1887.

Pretorul suprem:

Lemény.

Publicațiunile „Cancelariei Negruțiu“

în Gherla — Sz.-Ujvár — Transilvania.

[467] 31

„Amicul Familiei.“ Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Cursul XI. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 1 1/2—2 1/2 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poesii, romane, romanuri, suveniri de călătorie ș. a.; — mai departe tractează chestiuni literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte populațiuni din patrie și străinătate; și prin umor dulce și satiră aleasă nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumărațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătibili și în timbre postale.

„Preotul român.“ Revistă bisericească, școlastică și literară. Cursul XIII. — Apare în broșuri lunare câte de 2 1/4—3 1/4 coale; și publică articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestia mulțime de predice pe Dumineci, sîrbători și diverse ocațiuni, — mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. — Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Poterea amorului. Novă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé membru al academiei franceze. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șiluliu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puile de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere învederată și aprepăiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet.) Broșura I, II și III. Prețul broș. I, II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului român. Cartea I, II, III, IV. cuprind materii foarte interesante și

amuzante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30. cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbați de școală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Gherla. Imprimăria „Aurora.“ 1885. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. Devisa acestui op e: „Tot ce putem arăta, se arătam pruncilor!“ și în literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op întocmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta! pentru aceea îl și recomandăm spriginirii publicului român mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesată.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vas. Gr. Borgovan. Prețul 30 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manualul acesta este aprobat prin înaltul minister de culte

și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 nrul 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesci. Prețul unui exempl. broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; — 50 exemplare costau 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Visul Prea Santei Vergure Maria a Născătoarei de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar spedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Tot de-acolo se pot contrage împrumuturi în ori ce sume — pe lîngă depunere de acți, scrisuri fonciare, obligațiuni de stat și alte scrisori de valoare.